

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/7/2020
Identifikačné číslo spisu: 8014200539
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8014200539.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, právnej veci žalobkyne: A. V. - B. B., so sídlom B., A. XXX, IČO: XX XXX XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Remetom, so sídlom v Prešove, Masarykova 2, za účasti: 1/ K. H. A., bytom F. XX, T.Ó., W. T., 2/ Q. B. Q., bytom F. XX, T., W. T., zastúpených advokátom JUDr. Dušanom Remetom, so sídlom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej č. 20416-2/2014-BA zo dňa 24. februára 2014 a č. 417-3/2014-BA zo dňa 19. februára 2014, o kasačnej sťažnosti 1/ K. H. A. a 2/ Q. B. Q. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/36/2014-75 zo dňa 24. novembra 2017 a v spojení s opravným uznesením č.k. 2S/36/2014-114 zo dňa 22. októbra 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/36/2014-75 zo dňa 24. novembra 2017 v spojení s opravným uznesením č.k. 2S/36/2014-114 zo dňa 22. októbra 2019, p o t v r d z u j e.
Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2S/36/2014-75 zo dňa 24. novembra 2017 zamietol žaloby žalobcu. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a náhradu trov konania nepriznal ani účastníkom konania. Opravným uznesením č.k. 2S/36/2014-114 zo dňa 22. októbra 2019 rozhodol o oprave záhlavia rozsudku č.k. 2S/36/2014-75 zo dňa 24. novembra 2017 tak, že doplnil označenie preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupu žalovanej zo dňa 24. februára 2014, č. 20416-2/2014-BA o rozhodnutie zo dňa 19. februára 2014, č. 417-3/2014-BA.

2. Rozhodnutím zo dňa 24. februára 2014, číslo 20416-2/2014-BA Sociálna poisťovňa, ústredie podľa ustanovenia § 179 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodujúc o odvolaní zamestnávateľa A. V. - B. B. z 8. januára 2014 a odvolaní zamestnanca K. H. V. z 8. januára 2014 rozhodla tak, že odvolania zamietla v celom rozsahu a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník z 27. novembra 2013, číslo 5612-

29/2013-SK potvrdila. Prvostupňovým rozhodnutím Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch podľa § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. tak, že zamestnancovi K. H. A. nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi zamestnávateľa A. V. - B. B. podľa slovenskej legislatívy od 1. októbra 2012.

3. Rozhodnutím zo dňa 19. februára 2014, číslo 417-3/2014-BA Sociálna poisťovňa, ústredie podľa ustanovenia § 179 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodujúc o odvolaní zamestnávateľa A. V. - B. B. z 2. decembra 2013 a odvolaní zamestnanca Q. B. Q. z 2. decembra 2013 rozhodla tak, že odvolania zamietla v celom rozsahu a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník z 21. októbra 2013, číslo 5612-4/2013-SK potvrdila. Prvostupňovým rozhodnutím Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch podľa § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. tak, že zamestnancovi Q. B. Q. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 31. augusta 2013.

4. Krajský súd podľa § 112 ods. 1 a § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) uznesením č.k. 2S/36/2015-45 zo dňa 17. apríla 2015 spojil veci vedené na krajskom súde pod sp. zn. 2S/36/2014 a 2S/37/2014 s tým, že sa budú spoločne prejednávať pod sp. zn. 2S/36/2014. Krajský súd zákonnosť preskúmaných rozhodnutí žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách článkov 13 (1) a (3) nariadenia (SR) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 zo 16. septembra 2009 - základné nariadenie; článkov Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 - vykonávacie nariadenie, ako aj v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 491 ods. 1 a 2 a v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy tretej časti SSP a dospel k záveru o dôvodnosti správnych žalôb.

5. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru o zákonnosti správnu žalobou napadnutých rozhodnutí. Uviedol, že od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, od 1. mája 2004 sa v oblasti sociálneho zabezpečenia uplatňujú koordinačné nariadenia, nariadenie rad (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva v znení neskorších zmien a doplnkov a jeho vykonávacie nariadenie Rady (EHS) č. 574/1972 z 21. marca 1972. Od 1. mája 2010 sa uplatňujú koordinačné nariadenia, Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 zo 16. septembra 2009 (ďalej len „základné nariadenie“) a vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 883/2004 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“). Od 28. júna 2012 nadobudlo účinnosť Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a nariadenie (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávacieho nariadenia (ES) č. 883/2004. Na zabezpečenie riadneho vykonávania základného nariadenia sú príslušné orgány a inštitúcie členských štátov na základe článku 76 základného nariadenia povinné navzájom spolupracovať, vzájomne sa informovať o relevantných skutočnostiach, poskytovať svoje služby a komunikovať medzi sebou. Ak príslušná inštitúcia v mieste bydliska dotknutej fyzickej osoby, ktorá žiada o určenie uplatniteľnej legislatívy, nadobudne pochybnosti ohľadom určenia uplatniteľnej legislatívy, môže tieto pochybnosti ohľadom určenia v článku 6, 15 a 16 vykonávacieho nariadenia, ktoré prikazujú obrátiť sa na inštitúciu iného členského štátu. Príslušné inštitúcie bezodkladne poskytujú alebo si medzi sebou vymieňajú všetky údaje nevyhnutné pre stanovenie a určenie práv a povinností osôb, na ktoré sa uplatňuje základné nariadenie. Odovzdávanie údajov sa spravidla uskutočňuje prostredníctvom inštitúcií príslušných na určenie uplatniteľnej legislatívy v členskom štáte.

6. Sociálnej poisťovni bola doručená informácia poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS, že v

posledných rokoch vznikli firmy, ktoré sprostredkujú pre poľských samostatných podnikateľov zamestnanie na úväzok v iných členských štátoch. V mnohých prípadoch cieľom tejto činnosti nie je výkon zamestnania na pracovnú zmluvu mimo hraníc Poľskej republiky, ale vyhýbanie sa plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie ZUS z podnikateľskej činnosti, ktorú vykonávajú v Poľskej republike.

7. V súvislosti s posúdením uplatniteľnej legislatívy, za účelom správneho vykonania koordinačných nariadení, bola inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS oprávnená požadovať preukázanie relevantných skutočností na určenie uplatniteľnej legislatívy a Sociálna poisťovňa, ktorá je príslušná inštitúcia na uplatnenie určujúcej legislatívy na území Slovenskej republiky, bola povinná rozhodujúce skutočnosti preskúmať. Posúdiť vznik poistného vzťahu v právnom zmysle môže len orgán, ktorý je v mieste vykonávania práce oprávnený určovať uplatniteľnú legislatívu, v danom prípade Sociálna poisťovňa.

8. Jedným z rozhodujúcich faktorov na určenie miesta výkonu činnosti, a teda aj na posúdenie a určenie príslušnosti k právnym predpisom sociálneho zabezpečenia je určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania. Uvedené vyplýva z „Praktickej príručky - právne predpisy“, ktorá sa vzťahuje na zamestnancov v Európskej únii, Európskom hospodárskom priestore a vo Švajčiarsku, a ktorá sa uplatňuje v rámci celej Európskej únii. Cieľom tejto príručky je poskytnúť rozličným praktickým a administratívnym úrovniam, ktoré sa podieľajú na realizácii konkrétnych ustanovení Spoločenstva, platný pracovný nástroj, ktorý má pomôcť inštitúciám, zamestnávateľom a občanom v danej oblasti pri určovaní, právne predpisy ktorého členského štátu sa uplatňujú za daných okolností.

9. Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník kontrolou zistila, že skutočná adresa zamestnávateľa S. XX, A. bola virtuálnou adresou. Spoločné stretnutia účastníkov konania so splnomocneným vedúcim podniku zahraničnej osoby sa konali na adrese E. (hotel T.). Na uvedenej adrese sa nachádzala kancelária splnomocneného vedúceho podniku zahraničnej osoby. Účtovné doklady, pracovné zmluvy, obchodné zmluvy, korešpondencia, objednávky, faktúry sa uschovávali na adrese splnomocnenca. Predmetom činnosti bolo doručovanie letákov podľa objednávok zmluvných partnerov. Žalobca riadil spoločnosť z miesta svojho trvalého bydliska W., W. XX, W. T., resp. z adresy E.. Práce boli prideľované zamestnancom ústnou formou, t.j. žalobca oslovil potrebný počet zamestnancov a pridelil im prácu, určil miesto a spôsob výkonu práce bez časového ohraničenia. Skutočné miesto výkonu zamestnancov nebolo možné jednoznačne určiť, pretože práca bola viazaná na objednávku, ktorá nebola vopred plánovaná. Na základe kontroly dospel prvostupňový správny orgán aj žalovaná k záveru, že sa nepodarilo preukázať reálny výkon činností zamestnancov žalobcu na území Slovenskej republiky, ani splnenie podmienok na určenie miesta podnikania. Správny súd poukázal na oprávnenie Sociálnej poisťovne vykonávať potrebné šetrenie v zmysle základného nariadenia a vykonávacieho nariadenia, keďže v zmysle článku 76 (4) základného nariadenia inštitúcie a osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, majú povinnosť vzájomného informovania a spolupráce, aby sa zabezpečilo riadne vykonávanie tohto nariadenia. Ak príslušná inštitúcia v mieste bydliska dotknutej osoby, ktorá žiadala o určenie uplatniteľnej legislatívy nadobudne pochybnosti ohľadom určenia uplatniteľnej legislatívy, môže tieto pochybnosti riešiť len spôsobom určeným v čl. 6, čl. 15 a čl. 16 vykonávacieho nariadenia, ktoré prikazuje obrátiť sa na inštitúciu iného členského štátu.

10. Za nedôvodnú považoval správny súd námietku žalobcu, že bola porušená zásada dvojnásťnásťnosti konania, pretože z obsahu predložených administratívnych spisov bolo nepochybné, že žalovaná vo veci nerozhodovala na základe iných dôkazov, ako tých, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňových rozhodnutí. Rozhodnutia žalovanej sú len podrobnejšie skutkovo a právne odôvodnené. Takýto postup žalovanej umožňuje § 218 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

11. Vo vzťahu k námietkam o prejedikovaní rozhodnutí v Oznámení žalovanej príslušnému orgánu Poľskej republiky o retroaktívite správny súd uviedol, že žalobca v žalobách nenamietal v súvislosti s uvedenými námietkami porušenia konkrétneho právneho predpisu, ktorý by správnym orgánom takýto postup zakazoval a aké jeho subjektívne práva boli porušené.

12. Argumentácia žalobcu, že ide o nerozlučné spoločenstvo so zamestnancami, pretože tak, ako to vyslovil aj najvyšší súd vo svojom zrušujúcom uznesení v inej veci sp. zn. 1Sžsk/33/2015, podľa § 32 ods. 3 písm. b/ SSP (predtým § 250 ods. 3 OSP), keďže práva a povinnosti zamestnanca, ktoré vyplývajú zo zákona č. 461/2003 Z.z. sú rozdielne ako práva a povinnosti zamestnávateľa. Zamestnanci žalobcu svoje právo na podanie žaloby nevyužili. V súdnom konaní sa s nimi konalo ako s účastníkmi

správneho konania a pribral ich v zmysle ustanovenia § 250 OSP do konania uznesením zo dňa 2. decembra 2014.

13. Z vyššie uvedených dôvodov správny súd podľa § 190 SSP žaloby ako nedôvodné zamietol.

II.

14. Proti tomuto rozsudku podali žalobkyňa a do súdneho konania pribratí účastníci K. H. A. a Q. B. Q. kasačnú sťažnosť.

15. Namietali, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

16. Uviedli, že správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak rozhodnutie alebo opatrenie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený (§ 134 ods. 2 písm. b/ zák. č. 162/2015 Z.z.). Prioritne poukázali na závery vyslovené Najvyšším súdom SR v rozsudku sp. zn. 9Sžso/90/2015 a sp. zn. 10Sžso/24/2015 v skutkovo a právne takmer totožných veciach. Podľa týchto právnych záverov pobočka Sociálnej poisťovne ani Sociálna poisťovňa, ústredie, nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k osobám v rovnakom postavení, v akom sa nachádzali zamestnanci žalobkyne. Vzhľadom na to neprichádza do úvahy iná možnosť, ako zrušenie rozhodnutia žalovanej a jej pobočky, nakoľko tieto súd vydané bez opory v zákone a možno ich označiť za tzv. nulitné, resp. ničotné právne akty.

17. Ďalej poukázali na skutkový stav v administratívnom konaní, ktorý bol podľa ich názoru zistený nedostatočne. Podľa žalobcu bolo v tomto smere nevyhnutné sa zamerať predovšetkým na obsahovú náplň zamestnania jeho zamestnancov. Títo zamestnanci totiž vykonávali rozvoz letákov, ktoré si preberali v externej obchodnej spoločnosti. Do tejto obchodnej spoločnosti letáky distribuoval žalobca po ich vyzdvihnutí u svojich obchodných partnerov. Žalobca zároveň obstarával obchodné zákazky v Poľskej republike. Podľa špecifikácie podmienok jednotlivých zákaziek boli jeho zamestnanci následne kontaktovaní zo strany žalobcu, ktorý poveril svojich zamestnancov roznášaním letákov vo vybraných lokalitách na území Slovenskej republiky. Roznášanie letákov kontrolovali aj iní zamestnanci žalobcu. Zamestnancom žalobcu viedli aj dochádzkové listy, čo podľa žalobcu zreteľne preukazuje reálny výkon ich činnosti na území Slovenskej republiky. Žalobca tieto skutočnosti orgánu verejnej správy riadne oznámil, napriek tomu však orgán verejnej správy v rámci výkonu kontroly nepristúpil k doplneniu dokazovania, nevyžiadal si od žalobcu ďalšie potrebné doklady, nepristúpil k výsluchu jeho zamestnancov ani k inému spôsobu preverenia výkonu ich činnosti na území Slovenskej republiky. Určujúcim z hľadiska preverenia výkonu činnosti zamestnancov žalobcu na území Slovenskej republiky mohlo byť tiež vyžiadanie si stanoviska príslušného daňového úradu, nakoľko žalobca bol registrovaným platiteľom DPH. Z týchto dôvodov žiadal zrušiť rozhodnutia.

18. Záverom poukázali na tzv. prejudikovanie rozhodnutia. Zdôraznili, že žalovaná už pred vykonaním kontroly vedela, že pristúpi k vydaniu rozhodnutí, ktorým potvrdí rozhodnutia svojej pobočky, nakoľko už v liste z 25. júla 2013 oznámila poľskému úradu sociálneho zabezpečenia ZUS obchodné mená, resp. mená a priezviská zamestnávateľovi, medzi ktorými sa nachádzal aj žalobca, u ktorých sa podľa názoru žalovanej jedná o tzv. schránkové firmy. Žalobca preto opakovane argumentoval aj tým, že napadnutým rozhodnutím došlo k akceptovaniu nezákonného retroaktívneho rozhodovania zo strany orgánu verejnej správy.

19. Navrhli, aby kasačný súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Žiadali priznať právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

III.

20. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

21. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázala na aplikáciu čl. 13 (3) základného nariadenia. Formálne založenie pracovnoprávneho vzťahu pracovnou zmluvou nezakladá dôvod pri určovaní uplatniteľnej legislatívy aplikovať článok 13 (3) základného nariadenia. Samotná skutočnosť, že fyzická osoba má uzatvorenú pracovnú zmluvu ešte neznamená, že na území Slovenskej republiky činnosť zamestnanca aj reálne vykonáva.

IV.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť z iných právnych dôvodov.

23. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

24. Podľa § 244 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

25. Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

26. Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

27. Z obsahu žalôb, ktoré boli uznesením krajského súdu sp. zn. 2S/36/2014-45 zo dňa 17. apríla 2015 podľa § 112 ods. 1 OSP spojené na spoločné konanie (doručené krajskému súdu v rovnaký deň 11. apríla 2014) jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa ako zamestnankyňa nenamietala porušenie vlastných subjektívnych práv, ale namietala porušenie práv svojich zamestnancov K. H. A. a Q. B. Q.. Odvolací súd zistil, že okrem nedodržania lehoty stanovenej v § 210 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z.z. na vydanie napadnutých rozhodnutí žiadne porušenie svojich subjektívnych práv žalobkyne ani v jednej správnej žalobe netvrdila. Samotné nedodržanie procesných lehôt pri vydaní napadnutých rozhodnutí nemá za následok ich nezákonnosť. V prípade zrušenia žalobou napadnutých rozhodnutí len z dôvodu nedodržania 60 dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia by žalobkyňa priaznivejšie rozhodnutie vo veci nedosiahla.

28. Najvyšší súd v prvom rade upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

29. V tejto súvislosti najvyšší súd ďalej uvádza, že v danej veci bolo úlohou konajúcich súdov posúdiť aktívnu hmotnoprávnu legitímáciu žalobkyne na podanie žaloby na súd (resp. žalôb) pre absenciu atribútu ukrátenia na svojich právach. V zmysle uznesenia Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 2. júna 2011, podľa ktorého: „Na aktívnu legitímáciu na podanie žaloby o

preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, aby žalobca bol účastníkom správneho konania alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj s postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobcu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potencionálne možné. Ako vyplýva z uvedeného samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknuteľnosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.

30. Najvyšší súd vzhľadom na absenciu aktívnej hmotnoprávnej legitímácie žalobkyne nemohol zohľadniť námietky do súdneho konania pribratých účastníkov, zamestnancov žalobkyne, že postupom žalovanej a Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník došlo k porušeniu ich subjektívnych práv, na zákonné administratívne konanie. V súvislosti s namietaným právom na slobodnú voľbu povolania a práva podnikat' a dosahovať zisk z podnikateľskej činnosti na území Slovenskej republiky je potrebný poznamenať, že Obvodný úrad Bardejov, odbor živnostenského podnikania v Bardejove žalobkyňu povolil vykonávanie živnosti s obchodným menom A. V. - B. B., s adresou miesta činnosti podniku zahraničnej osoby S. XX, A. s prideleným IČO: XX XXX XXX, na vykonávanie živnosti: reklamné a marketingové služby so vznikom živnostenského oprávnenia 1. január 2012. Pre určenie príslušného zákonodarstva na základe článku 13 (2) nariadenia č. 987/2009 a pre rozhodnutie správnych orgánov, či sa na zamestnancov žalobkyne vzťahuje slovenské zákonodarstvo na základe čl. 13 (3) vykonávacieho nariadenia bolo nevyhnutné určiť, či tieto osoby vykonávali zamestnanie na území Slovenskej republiky.

31. V podanom opravnom prostriedku proti rozsudku krajského súdu bolo poukázané na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžso/24/2015 a sp. zn. 9Sžso/90/2015. Pokiaľ žalobkyňa poukázala na závery odvolacieho súdu vyslovené v citovaných rozsudkoch, nevyplýva z nich posudzovanie aktívnej legitímácie žalobcov v uvedených súdnych konaniach.

32. Pokiaľ krajský súd žaloby zamietol, rozhodol správne, pretože žalobkyňa nenamietala porušenie svojich subjektívnych práv, ale práv pribratých účastníkov - zamestnancov žalobkyne. Odvolací súd v zmysle § 219 ods. 1 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 492 ods. 2 SSP potvrdil rozhodnutie krajského súdu.

33. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP v spojení s ust. § 250l ods. 2 a s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 224 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1,2 SSP. Účastníkom, ktorí v odvolacom konaní úspech nemali, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

34. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.